

Мал үвлзүүлгэн—ик даалгврта көдлмш

Одга цагт мал үвлзүүлгэн ик даалгврта көдлмш. Тер учрар мал үвлзүүлх газрган малин хот-хоолин көрнэг беллгэнд онц йилгән оньган өгхмн.

Үвл джөдлн, номгэн бәәх гидж сандж болшго. Малдан күрм хот-хол белддж, терүгән мал үвлзүүлх газрун зөдлж авх төр—колхозмудин боли совхозмудин хооран саагдшго эрки чинртә төрмүдин негн.

Урдк джилмүдт, зәрм колхозмудин боли совхозмудин, партийн боли советск организацсин көдлмш хоома болсн учрар, үвлин кинтн, шуургэнд кесг минггән хөд-малан зутагьад, үкүлчкән йовдлмуд бәәдг биший.

Мал өсгүлгәнә, тер дотр хө өсгүлгәнә тускар өмнән тәвгдсн төриг үнн гол-зүркәрн күцәхәр бәәх седклтә күн болвас, тер эндүсиг тоолдж эртәсн сагддж, эв-аргынн урдасн хәәцхәх зөвтә.

Болв, ним көдлмш Яшалтинск района колхозмуд боли совхозмуд делгү сәәнәр күцкелддж йовна гидж келддж болшго.

Яшалтинск района „Новый мир“ колхозин 3-ч номертә МТФ, энүнә бригадирнн үр Лотник, мал үвлзүүлх хашаацсн боли малчир бәәх гермүд ода чигн белн боладуга. Малдан хот-хоолинн бас күцднн зөдлж бел эс кедж.

„Новый мир“ колхозин гурвдгч фермин тугълмуд бәәх хашад буудә кечкән учрар 60 тугъл газа бәәнә. Шульц М. хәләджәсн малд боли ах хөбч Шматькон хөбнд нег чигн килограмм өвс боли солом зөдлж эс бел кедж. МТС-н трактормудар мал үвлзүүлх газрур 101 гектар газрас хаша хучтха гидж 2-ч полеводческ бригадт шарлдж зөдлж хурасн бәәдлж. Терүгинн фермин боли полеводческ бригадин гардачнрас зөвшәл угагьар, колхозникүд түлә кехәр зөбгәд авч оч. Эн учр деерәс мал үвлзх хашас ода уга бәәнә. Мал орулдг хаша уга болсн учрар малнн шуургәнла уруддж одсн йовдл бәәнә.

Хрущевин нертә колхозин

ферме мал үвлзүүлгэнд ик сулар белдврин көдлмш кедж. Улгүрлхд, ах хөбч үр Гайдамакин хөбдт хот-хоолинн зөдлж эс белддж. Хөбдиг эди көгдирсн му соломар телжәдженә. Оданас хөбдиг нигдлж асрхла, теднәс сән төл авна гидж сандж болшго. Кемрджән цааранднн көгдирсн соломар хөбдиг теджәхлә, хөд хургь хайад йовх зөвтә. Тегәд, кеелтә хөбдт му өвс боли солом өгхми биш. Үр Глушенкон хәләджәсн 380 толгьа тугълмудиг бруцеллез гемтә мал бәәсн хашад орулдж, ташр тугълмуд орх хашаг эртәсн цеврдлж, дезинфекц эс кедж. Гемтә мал бәәсн хашад орулсн тугълмуд хальдврта гемәр гемтхнн магьд уга. Иим хаджгьр йовдлгн цаг тудәл уга чиклдж, цааранднн иим буру йовдл гаргьдгинн уурулх кергтә.

Сладковск МТС-н теткүлгэнд бәәх колхозмуд мал үвлзүүлгәнә көдлмшин дуту-дундсиг ахр цагин эргин чиклдж авх кергтә.

Юзефовичин хәләджәсн үкрмүдәс 40 үкр тугъл хайдж. Колхозин ахлач үр Козырев, Сладковск МТС-н директор үр Горлов боли ах зоотехник үр Кондратьев эн хамгиг сәәнәр медихәнә. Болв, юн учрар иим дала үкрмүд тугъл хайсиг кергтән авл уга, эс медсн болад, тагчг бәәцхәнә. Минигьар болхла, ним эндү йовдл ик хаджгьр, цаг тудәл уга үкр-малиг сән кевәр асрдлж, дулан хашад бәрлдж, цагланн хот-хоолинн боли усинн өгч асрхла, үкрмүд тугъл хайад йовх зөв уга.

Эн деер келгдсн дуту-дундсиг өбрхн цагин эргин чиклдж, мал үвлзх хашасинн ясдлж, малин теджәлнн үвлин туршарт күрмәр зөдлж бел кехмн. Тегәд, колхозмудин боли совхозмудин гардачнр мал үвлзүүлгәнә көдлмшт таслвр уга оньган өгч, малиг үвлин аюлас таргнн-цатхлнн гару угагьар гаргьхнн төлә цуг мал хәләдлж йовх әмтн дунд социалистическ дөрләд делгүлх кергтә.

А. ДЖЕВАЛДЫКОВ.